Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PRIIT PIKAMÄE
της 16ης Φεβρουαρίου 2023 [1]

Υπόθεση C-567/21

BNP Paribas SA
κατά
TR

[αίτηση του Cour de cassation
(Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001– Άρθρα 33 και 36 – Αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων – Παρεμπίπτουσα αναγνώριση – Εθνικός κανόνας περί σωρεύσεως των αιτημάτων – Δεδικασμένο – Ένσταση δεδικασμένου – Έννοιες της "αιτίας" και του "αντικειμένου"»

I. Εισαγωγή

1. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο επιλαμβάνεται αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία) η οποία αφορά την ερμηνεία των άρθρων 33 και 36 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 [2].

2. Τα τρία προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο δίνουν στο Δικαστήριο την ευκαιρία να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τα όρια του δεδικασμένου με το οποίο εξοπλίζεται απόφαση εκδοθείσα σε κράτος μέλος, της οποίας η αναγνώριση προβάλλεται παρεμπιπτόντως για την αντίκρουση ενός νέου ενδίκου βοηθήματος που ασκείται σε άλλο κράτος μέλος. Πιο συγκεκριμένα, το Δικαστήριο καλείται, σε ένα πλαίσιο που χαρακτηρίζεται από

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

[2] Κανονισμός του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

πλούσιο θεωρητικό προβληματισμό[3], να προσδιορίσει το μερίδιο συμμετοχής, αντιστοίχως, του δικαίου της Ένωσης και του εθνικού δικαίου στον καθορισμό των ορίων του δεδικασμένου που απορρέει από απόφαση δικαστηρίου του κράτους μέλους προελεύσεως[4].

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης

3. Στην υπό κρίση υπόθεση, κρίσιμες είναι οι διατάξεις των άρθρων 27, 33 και 36 του κανονισμού 44/2001.

B. Το εθνικό δίκαιο

1. Το γαλλικό δίκαιο

4. Βάσει του άρθρου L. 1234-5, πρώτο εδάφιο, του code du travail (εργατικού κώδικα), όταν ο εργαζόμενος δεν παρέχει εργασία κατά τη διάρκεια του χρόνου προειδοποίησης, δικαιούται αποζημίωση, εκτός αν έχει διαπράξει σοβαρό παράπτωμα.

5. Κατά το άρθρο L. 1234-9, πρώτο εδάφιο, του code du travail:

«Ο εργαζόμενος με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, ο οποίος απολύεται ενώ έχει συμπληρώσει οκτώ μήνες αδιάλειπτης απασχόλησης στον ίδιο εργοδότη, δικαιούται αποζημίωση απόλυσης, εκτός αν συντρέχει περίπτωση σοβαρού παραπτώματος.»

6. Κατά το άρθρο L. 1235-3 του code du travail, αν η απόλυση του εργαζομένου επέρχεται για αιτία που δεν είναι πραγματική και σοβαρή, το δικαστήριο μπορεί να προτείνει την επαναπρόσληψη του εργαζομένου στην επιχείρηση, με διατήρηση των κεκτημένων δικαιωμάτων του. Εάν ένα από τα δύο μέρη αρνηθεί την επαναπρόσληψη, το δικαστήριο χορηγεί στον εργαζόμενο αποζημίωση η οποία βαρύνει τον εργοδότη.

7. Το άρθρο R. 1452-6 του code du travail, όπως ίσχυε πριν από το διάταγμα 2016-660, της 20ής Μαΐου 2016[5], όριζε τα εξής:

«Όλες οι αξιώσεις που σχετίζονται με σύμβαση εργασίας μεταξύ των ίδιων διαδίκων, ανεξαρτήτως του αν ασκούνται από τον ενάγοντα ή τον εναγόμενο, αποτελούν αντικείμενο μίας μόνον δίκης.

[3] Βλ., μεταξύ άλλων, Turmo, A., *L'autorité de la chose jugée en droit de l'Union européenne*, Bruylant, Βρυξέλλες, 2017· Kessedjian, C., «L'autorité de la chose jugée et l'effectivité du droit européen», *ERA Forum*, αριθ. 11, 2010, σ. 263 επ.· Menétrey, S., και Cuniberti, G., «Saisie conservatoire en France sur des biens gelés par une injonction Mareva chypriote: le (faible) jeu de l'autorité de chose jugée», *Revue critique de droit international privé*, 2019, σ. 215 επ.

[4] Πρέπει να επισημανθεί ότι το ζήτημα αυτό εξετάζεται και στην υπόθεση Recamier (C-707/21, επί του παρόντος υπό αναστολή), στην οποία το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει «αν ο αυτοτελής ορισμός του δεδικασμένου αφορά το σύνολο των προϋποθέσεων και των έννομων συνεπειών του» ή «αν ο καθορισμός ορισμένων εξ αυτών πρέπει να απόκειται εν μέρει στο δίκαιο του επιληφθέντος δικαστηρίου και/ή του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση». Βλ., σχετικά με τη δεύτερη αυτήν υπόθεση, Bléry, C., «Quelle autonomie de la notion d'autorité de la chose jugée?: droit de l'Union versus droit français», *Dalloz actualité*, 1η Δεκεμβρίου 2021.

[5] JORF αριθ. 0120 της 25ης Μαΐου 2016, κείμενο αριθ. 30.

Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται όταν η βάση των αξιώσεων προκύπτει ή αποκαλύπτεται μετά την άσκηση αγωγής στο conseil de prud'hommes (δικαστήριο εργατικών διαφορών).»

2. Το δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου

8. Το άρθρο 98 του Employment Rights Act 1996 (νόμου του 1996 περί των εργασιακών δικαιωμάτων) ορίζει τα εξής:

«(1) Κατά τη λήψη αποφάσεως, για τους σκοπούς του παρόντος Μέρους, σχετικά με το αν η απόλυση εργαζομένου είναι δικαιολογημένη ή καταχρηστική, ο εργοδότης οφείλει να αποδείξει:

(a) τον λόγο (ή, εάν υπάρχουν πλείονες του ενός, τον κύριο λόγο) της απόλυσης, και

(b) ότι πρόκειται είτε για λόγο που εμπίπτει στην παράγραφο (2) είτε για άλλον ουσιαστικό λόγο ικανό να δικαιολογήσει την απόλυση εργαζομένου που κατέχει τη θέση που κατείχε ο εργαζόμενος.

(2) Ένας λόγος εμπίπτει στην παρούσα παράγραφο εάν:

[…]

(b) αφορά τη συμπεριφορά του εργαζομένου.

[…]

(4) Όταν ο εργοδότης έχει συμμορφωθεί προς τις απαιτήσεις της παραγράφου (1), η απόφαση σχετικά με το αν η απόλυση είναι δικαιολογημένη ή καταχρηστική (βάσει του λόγου που αποδεικνύει ο εργοδότης):

(a) εξαρτάται από το αν, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις (συμπεριλαμβανομένου του μεγέθους και των διοικητικών πόρων της επιχείρησης του εργοδότη), ο εργοδότης ενήργησε κατά τρόπο εύλογο ή όχι, θεωρώντας τον λόγο αυτό ως βάσιμο λόγο απόλυσης του εργαζομένου, και

(b) εκδίδεται με δίκαιη κρίση και κατόπιν εξετάσεως του βασίμου των στοιχείων της δικογραφίας.

[…]»

9. Το άρθρο 118 του εν λόγω νόμου προβλέπει ότι, αν το δικαστήριο αποφασίσει να επιδικάσει αποζημίωση λόγω καταχρηστικής απόλυσης σύμφωνα με τα άρθρα 112(4) και 117(3), η αποζημίωση αυτή αποτελείται από: (α) βασική αποζημίωση (υπολογιζόμενη σύμφωνα με τα άρθρα 119 έως 122 και 126) και (β) αντισταθμιστική αποζημίωση (υπολογιζόμενη σύμφωνα με τα άρθρα 123, 124, 124Α και 126).

III. Το ιστορικό της διαφοράς, η κύρια δίκη και τα προδικαστικά ερωτήματα

10. Ο TR προσελήφθη, στις 25 Αυγούστου 1998, από την εταιρία BNP, νυν εταιρία BNP Paribas, δυνάμει συμβάσεως διεπόμενης από το αγγλικό δίκαιο, για την εκτέλεση καθηκόντων «senior dealer» στο Λονδίνο.

11. Στις 2 Απριλίου 2009, ο TR υπέγραψε με την εταιρία αυτή σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου διεπόμενη από το γαλλικό δίκαιο για την απόσπασή του στη Σινγκαπούρη. Σύμφωνα με το από 16 Αυγούστου 2010 τροποποιητικό της συμβάσεως εργασίας του, τοποθετήθηκε στο υποκατάστημα Λονδίνου της εταιρίας BNP Paribas.

12. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2013, ο TR απολύθηκε για σοβαρό παράπτωμα λόγω γεγονότων που συνέβησαν κατά τη διάρκεια της αποσπάσεώς του στη Σινγκαπούρη.

13. Στις 20 Δεκεμβρίου 2013, ο TR άσκησε αγωγή ενώπιον του Employment Tribunal (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εργατικών διαφορών, Ηνωμένο Βασίλειο), το οποίο, με απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2014, δέχθηκε το περί καταχρηστικής απολύσεως αίτημά του («complaint of unfair dismissal») ως βάσιμο και του επιδίκασε το ποσό των 81 175 λιρών στερλινών (GBP) (περίπου 94 401,77 ευρώ) ως αντισταθμιστική αποζημίωση («compensatory award»), ανέβαλε δε την εκδίκαση των λοιπών ζητημάτων που αφορούσαν τα μέτρα αποκαταστάσεως σε μεταγενέστερη επ' ακροατηρίου συζήτηση.

14. Το Employment Tribunal (πρωτοβάθμιο δικαστήριο εργατικών διαφορών) επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι, μολονότι ο TR είχε απολυθεί σύμφωνα με τον γαλλικό εργατικό κώδικα, ο πληρεξούσιος δικηγόρος της εταιρίας BNP Paribas είχε δεχθεί ότι η διαφορά έπρεπε να επιλυθεί βάσει του νόμου του 1996 περί των εργασιακών δικαιωμάτων και της βρετανικής νομολογίας.

15. Εν συνεχεία, ο TR άσκησε την από 27 Νοεμβρίου 2014 αγωγή ενώπιον του conseil de prud'hommes de Paris (δικαστηρίου εργατικών διαφορών Παρισίων, Γαλλία), ζητώντας, μεταξύ άλλων, να υποχρεωθεί η εταιρία BNP Paribas να του καταβάλει αποζημίωση λόγω απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία, αποζημίωση απόλυσης, αντισταθμιστική αποζημίωση για το διάστημα του χρόνου προειδοποίησης, καθώς και διάφορα ποσά που αντιστοιχούσαν σε προβλεπόμενα από τη σύμβαση εργασίας επιμίσθια (bonus) και επιδόματα. Το conseil de prud'hommes (δικαστήριο εργατικών διαφορών), με απόφαση της 17ης Μαΐου 2016, απέρριψε τα αιτήματα αυτά ως απαράδεκτα λόγω δεδικασμένου.

16. Με απόφαση της 22ας Μαΐου 2019, το cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισίων, Γαλλία) εξαφάνισε την απόφαση αυτή ως προς όλες τις διατάξεις της.

17. Από το κείμενο της αποφάσεως αυτής προκύπτει ότι το cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισίων) έκρινε ότι η απόφαση του Employment Tribunal (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εργατικών διαφορών) είχε ισχύ δεδικασμένου όσον αφορά την κρίση ότι η απόλυση δεν στηριζόταν σε πραγματική και σοβαρή αιτία. Ωστόσο, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι δεν καλύπτονταν από δεδικασμένο οι αξιώσεις που ασκήθηκαν ενώπιον του conseil de prud'hommes de Paris (δικαστηρίου εργατικών διαφορών Παρισίων) και υποχρέωσε την εταιρία BNP Paribas να καταβάλει αποζημίωση λόγω απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία, αποζημίωση απόλυσης, αντισταθμιστική αποζημίωση για το διάστημα του χρόνου προειδοποίησης, καθώς και διάφορα ποσά που αντιστοιχούσαν σε προβλεπόμενα από τη σύμβαση εργασίας επιμίσθια και επιδόματα.

18. Προκειμένου να καταλήξει στην κρίση του αυτή, το cour d'appel de Paris (εφετείο Παρισίων) επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι στο δικόγραφο της ασκηθείσας ενώπιον του Employment Tribunal (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εργατικών διαφορών) αγωγής μνημονευόταν ρητώς ότι ο TR δεν ζητούσε να του καταβληθούν οι σχετικές με τη λύση της συμβάσεως εργασίας του αποζημιώσεις και παροχές της εργατικής νομοθεσίας και ότι θα ασκούσε τις αξιώσεις αυτές ενώπιον άλλου

δικαστηρίου. Το εν λόγω δικαστήριο δέχθηκε ότι οι ασκηθείσες ενώπιον του γαλλικού δικαστηρίου αξιώσεις δεν ήταν οι ίδιες ούτε είχαν την ίδια αιτία με εκείνες που είχαν ασκηθεί ενώπιον του βρετανικού δικαστηρίου.

19. Η εταιρία BNP Paribas άσκησε αναίρεση ενώπιον του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου). Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα επικαλείται, μεταξύ άλλων, το άρθρο 33 του κανονισμού 44/2001, υποστηρίζοντας ότι, λόγω της αποφάσεως του βρετανικού δικαστηρίου, τα γαλλικά δικαστήρια κωλύονταν να εξετάσουν τα αιτήματα του TR. Συναφώς, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι η προβληθείσα ενώπιον του γαλλικού δικαστηρίου ένσταση δεδικασμένου από αλλοδαπή απόφαση πρέπει να εκτιμηθεί λαμβανομένης υπόψη της ισχύος και της αποτελεσματικότητας με την οποία εξοπλίζεται η απόφαση αυτή στο κράτος μέλος στο οποίο έχει εκδοθεί. Δεύτερον, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το δεδικασμένο που παράγεται από απόφαση εκδοθείσα σε κράτος μέλος κωλύει την άσκηση αγωγής με το ίδιο αντικείμενο, την ίδια αιτία και μεταξύ των ίδιων διαδίκων σε άλλο κράτος μέλος.

20. Κατά την εξέταση της αιτήσεως αναιρέσεως, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) επισήμανε ότι η εταιρία BNP Paribas επικαλείται τον κανόνα της «abuse of process» (καταχρηστικής διεξαγωγής της δίκης) που απορρέει από την απόφαση Henderson κατά Henderson, της 20ής Ιουλίου 1843, του Court of Chancery (England & Wales) [δικαστηρίου Chancery (Αγγλίας και Ουαλίας), Ηνωμένο Βασίλειο], ο οποίος «επιβάλλει στους διαδίκους, όταν το ζήτημά τους καθίσταται αντικείμενο διαφοράς ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου, να φέρουν το σύνολο της υπόθεσής τους ενώπιον του δικαστηρίου αυτού προκειμένου να καταστεί δυνατή η οριστική επίλυση όλων των πτυχών του ζητήματος αυτού, υπό την επιφύλαξη ασκήσεως εφέσεως» [6].

21. Το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) υπενθύμισε επίσης ότι, κατά την τότε ισχύουσα γαλλική νομοθεσία, όλες οι σχετικές με τη σύμβαση εργασίας αξιώσεις, ανεξαρτήτως του αν ασκούνται από τον ενάγοντα ή από τον εναγόμενο, αποτελούν αντικείμενο μίας μόνον δίκης και ότι ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται όταν η βάση των αξιώσεων προκύπτει ή αποκαλύπτεται μετά την άσκηση της αγωγής ενώπιον του conseil de prud'hommes (δικαστηρίου εργατικών διαφορών).

22. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποφάσισε, στις 8 Σεπτεμβρίου 2021, να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχουν τα άρθρα 33 και 36 του [κανονισμού 44/2001] την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία το δίκαιο του κράτους μέλους προελεύσεως της αποφάσεως προσδίδει στην απόφαση αυτή τέτοια ισχύ, ώστε να κωλύεται η άσκηση νέας αγωγής από τους ίδιους διαδίκους προκειμένου να κριθούν αιτήματα τα οποία θα μπορούσαν να είχαν υποβληθεί στο πλαίσιο της αρχικής δίκης, οι έννομες συνέπειες που αναπτύσσει η απόφαση αυτή στο κράτος μέλος αναγνωρίσεως, του οποίου η εφαρμοστέα ratione temporis εργατική νομοθεσία προέβλεπε αντίστοιχη υποχρέωση σωρεύσεως των αιτημάτων, απαγορεύουν στα δικαστήρια του τελευταίου αυτού κράτους να αποφανθούν επί των αιτημάτων αυτών;

[6] Σημείο 37 της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως. Σημειώνεται ότι οι λεπτομερείς επισημάνσεις του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με τον κανόνα της «abuse of process» εκτίθενται στο σημείο 38 του μη ανωνυμοποιημένου και χωρίς παραλειπόμενα κειμένου της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, έχουν τα άρθρα 33 και 36 του [κανονισμού 44/2001] την έννοια ότι αγωγή όπως αυτή της "unfair dismissal" (καταχρηστικής απόλυσης) στο Ηνωμένο Βασίλειο έχει την ίδια αιτία και το ίδιο αντικείμενο με αγωγή όπως η αγωγή απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία κατά το γαλλικό δίκαιο, με συνέπεια τα αιτήματα του εργαζομένου για την επιδίκαση αποζημίωσης λόγω απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία, αντισταθμιστικής αποζημίωσης για το διάστημα του χρόνου προειδοποίησης και αποζημίωσης απόλυσης, τα οποία υποβάλλονται ενώπιον του γαλλικού δικαστηρίου μετά την έκδοση αποφάσεως υπέρ του εργαζομένου στο Ηνωμένο Βασίλειο, με την οποία διαπιστώνεται η "unfair dismissal" (καταχρηστική απόλυση) και επιδικάζεται αποζημίωση για την αιτία αυτή ("compensatory award") (αντισταθμιστική αποζημίωση), να είναι απαράδεκτα; Είναι, συναφώς, αναγκαίο να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, της αποζημίωσης λόγω απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία, η οποία θα μπορούσε να έχει την ίδια αιτία και το ίδιο αντικείμενο με την "compensatory award" (αντισταθμιστική αποζημίωση), και, αφετέρου, της αποζημίωσης απόλυσης καθώς και της αποζημίωσης για το διάστημα του χρόνου προειδοποίησης, οι οποίες, κατά το γαλλικό δίκαιο, οφείλονται όταν η απόλυση στηρίζεται σε πραγματική και σοβαρή αιτία, αλλά δεν οφείλονται σε περίπτωση απόλυσης λόγω σοβαρού παραπτώματος;

3) Ομοίως, έχουν τα άρθρα 33 και 36 του [κανονισμού 44/2001] την έννοια ότι μια αγωγή όπως αυτή της "unfair dismissal" (καταχρηστικής απόλυσης) στο Ηνωμένο Βασίλειο και μια αγωγή με αίτημα την καταβολή επιμισθίων ή επιδομάτων που προβλέπονται στη σύμβαση εργασίας έχουν την ίδια αιτία και το ίδιο αντικείμενο, εφόσον οι αγωγές αυτές βασίζονται στην ίδια συμβατική σχέση μεταξύ των διαδίκων;»

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

23. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι διάδικοι της κύριας δίκης, η Γαλλική και η Ελβετική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

V. Νομική ανάλυση

A. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

24. Πριν από την εξέταση των προδικαστικών ερωτημάτων του αιτούντος δικαστηρίου, φρονώ ότι είναι αναγκαίο να διατυπωθούν ορισμένες παρατηρήσεις.

1. Επί της δυνατότητας εφαρμογής του κανονισμού 44/2001

25. Επιβάλλεται να εξεταστεί εάν ο κανονισμός 44/2001 είναι εφαρμοστέος τόσο χρονικά όσο και κατά τόπο. Συναφώς, παρατηρώ ότι η απόφαση του Employment Tribunal (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου εργατικών διαφορών), της οποίας η αναγνώριση αποτελεί αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, εκδόθηκε κατόπιν της αγωγής που ασκήθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2013.

26. Εκ του γεγονότος αυτού προκύπτει, κατ' αρχάς, ότι ο κανονισμός 44/2001 είναι εφαρμοστέος ratione temporis στη διαφορά της κύριας δίκης. Πράγματι, ο εν λόγω κανονισμός εξακολουθεί, βάσει του άρθρου 66, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012[7], να έχει εφαρμογή στις αποφάσεις που εκδίδονται επί αγωγών που ασκήθηκαν πριν από την 10η Ιανουαρίου 2015.

27. Εξ αυτού του γεγονότος συνάγεται επίσης ότι ο κανονισμός 44/2001 είναι εφαρμοστέος ratione loci. Για τη θεμελίωση του συμπεράσματος αυτού, επισημαίνω ότι, κατά το άρθρο 67, παράγραφος 2, στοιχείο α', της Συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας[8], «ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 εφαρμόζεται στην αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται σε σχέση με αγωγές που ασκήθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και σε δημόσια έγγραφα που συντάχθηκαν ή καταχωρίστηκαν επισήμως, καθώς και σε δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίθηκαν ή συνήφθησαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου». Ως εκ τούτου, ο κανονισμός 44/2001 εξακολουθεί να εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο μέχρι τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

28. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο κανονισμός 44/2001 είναι χρονικά και κατά τόπο εφαρμοστέος στη διαφορά της κύριας δίκης.

2. Επί της ερμηνείας του κανονισμού 44/2001

29. Όσον αφορά την ερμηνεία των διατάξεων του κανονισμού 44/2001, υπενθυμίζω ότι, κατά πάγια νομολογία[9], στο μέτρο που ο κανονισμός αυτός αντικατέστησε τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις[10] (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών), η ερμηνεία που έχει δοθεί από το Δικαστήριο όσον αφορά τις διατάξεις της Συμβάσεως αυτής ισχύει και για τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού, όταν οι διατάξεις των πράξεων αυτών της Ένωσης παρουσιάζουν αντιστοιχία.

30. Παρατηρώ δε ότι, αφενός, τα άρθρα 26 και 29 της Συμβάσεως των Βρυξελλών και, αφετέρου, τα άρθρα 33 και 36 του κανονισμού 44/2001, των οποίων την ερμηνεία ζητεί το αιτούν δικαστήριο, έχουν σχεδόν πανομοιότυπη διατύπωση, επομένως οι αποφάσεις του Δικαστηρίου που περιλαμβάνουν ερμηνεία της Συμβάσεως των Βρυξελλών είναι δυνατόν να αποτελέσουν κατάλληλη βάση για την απάντηση στα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου[11].

3. Επί της οριοθετήσεως των προδικαστικών ερωτημάτων

31. Κατά πρώτον, επισημαίνω ότι από τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι η εταιρία BNP Paribas επικαλείται την εκδοθείσα από το Employment Tribunal (πρωτοβάθμιο δικαστήριο εργατικών διαφορών) απόφαση προκειμένου να ζητήσει την απόρριψη της αγωγής

7 Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1). Ο κανονισμός αυτός αντικατέστησε τον κανονισμό 44/2001.

8 ΕΕ 2019, C 384 I, σ. 1.

9 Βλ. απόφαση της 6ης Ιουνίου 2019, Weil (C-361/18, EU:C:2019:473, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Παρατηρώ επίσης ότι το Δικαστήριο υιοθετεί ανάλογη συλλογιστική και όσον αφορά την ερμηνεία του κανονισμού 1215/2012. Πρβλ. απόφαση της 20ής Ιουνίου 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

10 ΕΕ 1982, L 388, σ. 7.

11 Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η διατύπωση του άρθρου 33, παράγραφος 1, και του άρθρου 36 του κανονισμού 44/2001 παρουσιάζει μεγάλη εγγύτητα με εκείνη των άρθρων 36 και 52 του κανονισμού 1215/2012.

που άσκησε μεταγενέστερα ο TR στη Γαλλία ως απαράδεκτης. Φρονώ ότι μια τέτοια κατάσταση αντιστοιχεί στην περίπτωση που προβλέπει το άρθρο 33, παράγραφος 3, του κανονισμού 44/2001, το οποίο καλύπτει την περίπτωση κατά την οποία, στο πλαίσιο διαφοράς σε κράτος μέλος, η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους. Όπως τονίζεται στην έκθεση του P. Jenard [12], ο κανόνας αυτός αφορά την περίπτωση κατά την οποία ένας διάδικος επικαλείται την αναγνώριση υπό μορφή ενστάσεως δεδικασμένου.

32. Συναφώς, επισημαίνω ότι, μολονότι η αναγνώριση δεν ταυτίζεται με το δεδικασμένο [13], οι δύο αυτές έννοιες συνδέονται μεταξύ τους. Συγκεκριμένα, το δεδικασμένο αποτελεί μία από τις πτυχές της αναγνώρισης. Ειδικότερα, η αναγνώριση μπορεί να έχει, δυνάμει του δεδικασμένου, είτε θετική διάσταση, παρέχοντας τη δυνατότητα εισαγωγής σε άλλο κράτος μέλος της νομικής καταστάσεως που έχει διαμορφωθεί από απόφαση εκδοθείσα στο πρώτο κράτος μέλος, είτε αρνητική διάσταση, καθιστώντας αδύνατη, λόγω του δεδικασμένου, την αμφισβήτηση της δικαστικής αποφάσεως που έχει εκδοθεί στο πρώτο κράτος μέλος διά της ασκήσεως, σε άλλο κράτος μέλος, αγωγών σχετικά με ζητήματα πανομοιότυπα με εκείνα που επιλύθηκαν με την απόφαση αυτή [14].

33. Επομένως, η διαφορά της κύριας δίκης πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα της δεύτερης αυτής διάστασης των κανόνων αναγνωρίσεως που θεσπίζει ο κανονισμός 44/2001. Κατά τη γνώμη μου, το πλαίσιο αυτό θέτει ένα διττό ζήτημα. Από τη μια πλευρά, απαιτείται να διευκρινιστεί σε ποιες βάσεις πρέπει να στηρίζεται ο προσδιορισμός της ισχύος μιας αποφάσεως η οποία έχει εκδοθεί σε κράτος μέλος και της οποίας η αναγνώριση γίνεται αντικείμενο επικλήσεως ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους. Από την άλλη πλευρά, επιβάλλεται να προσδιοριστεί με ποιον τρόπο συσχετίζεται η απόφαση αυτή με την αγωγή που έχει ασκηθεί στο εν λόγω δεύτερο κράτος μέλος, προκειμένου να εξακριβωθεί αν η νέα αυτή ένδικη διαδικασία είναι, εν όλω ή εν μέρει, απαράδεκτη λόγω του δεδικασμένου της εκδοθείσας στο πρώτο κράτος μέλος αποφάσεως.

34. Κατά δεύτερον, διαπιστώνω ότι ο αναιρεσίβλητος της κύριας δίκης, αμφισβητώντας την εκ μέρους του αιτούντος δικαστηρίου περιγραφή του βρετανικού κανόνα της «abuse of process», υποστηρίζει ότι η εφαρμογή του εν λόγω κανόνα περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις καταχρηστικής διεξαγωγής της δίκης από τον ενάγοντα και, συνεπώς, δεν του απαγορεύεται να κινήσει δεύτερη ένδικη διαδικασία. Ωστόσο, υπενθυμίζω ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο εντός του κανονιστικού και πραγματικού πλαισίου το οποίο αυτό προσδιορίζει με δική του ευθύνη και του οποίου την ακρίβεια δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή [15]. Φρονώ επομένως ότι το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί λαμβάνοντας υπόψη μόνον τα νομικά και πραγματικά στοιχεία που έχει παράσχει το αιτούν δικαστήριο.

[12] Έκθεση του P. Jenard σχετικά με τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1986, C 298, σ. 29) (στο εξής: έκθεση Jenard).

[13] Συναφώς, ο P. Jenard υπογραμμίζει ότι «ο όρος “δεδικασμένο” που περιέχεται σε πολλές συμβάσεις έχει σκοπίμως παραλειφθεί, δεδομένου ότι δύνανται να τύχουν αναγνωρίσεως οι προσωρινές αποφάσεις και οι αποφάσεις που εκδίδονται σε υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας, οι οποίες δεν έχουν πάντοτε ισχύ δεδικασμένου». Έκθεση Jenard (σ. 43).

[14] Οι εν λόγω επισημάνσεις αντλούνται από τα εξής συγγράμματα: Gaudemet-Tallon, H., και Ancel, M.-É., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, LGDJ, 6η έκδ., 2018, σ. 583, καθώς και Alexandre, D., και Huet, A., *Répertoire de procédure civile, compétence judiciaire européenne, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale*, 2021, παράγραφοι 335 επ.

[15] Απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2022, Koalitsia «Demokratichna Bulgaria – Obedinenie» (C-306/21, EU:C:2022:813, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

Β. Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

35. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν, κατ' ορθή ερμηνεία των άρθρων 33 και 36 του κανονισμού 44/2001, μια απόφαση εκδοθείσα σε κράτος μέλος δεν μπορεί να συνεπάγεται το απαράδεκτο των αιτημάτων που υποβάλλονται ενώπιον δικαστηρίου ενός άλλου κράτους μέλους, λόγω του ότι οι νομοθεσίες αμφοτέρων των κρατών αυτών προβλέπουν δικονομικό κανόνα περί σωρεύσεως του συνόλου των αιτημάτων που θα μπορούσαν να έχουν υποβληθεί κατά την αρχική δίκη.

36. Με άλλα λόγια, το ερώτημα αυτό απαιτεί να κριθεί εάν, για την εφαρμογή των κανόνων αναγνωρίσεως που θεσπίζει ο κανονισμός 44/2001, πρέπει το δεδικασμένο της εκδοθείσας στο κράτος προελεύσεως αποφάσεως να οριοθετείται με παραπομπή σε εσωτερικό κανόνα περί σωρεύσεως των αιτημάτων.

37. Για την απάντηση στο ερώτημα αυτό, θεωρώ αναγκαίο να αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο της έννοιας της «αναγνώρισης». Συναφώς, επισημαίνεται ότι αυτή καθεαυτήν η αναγνώριση δεν ορίζεται στον κανονισμό 44/2001, ο οποίος απλώς και μόνον ορίζει, στο άρθρο 33, παράγραφος 1, ότι «[α]πόφαση που εκδίδεται σε κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς ιδιαίτερη διαδικασία» και, στο άρθρο 36, ότι «[α]ποκλείεται η επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής αποφάσεως».

38. Τούτου λεχθέντος, επισημαίνω ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου μιας διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος [16].

39. Κατ' αρχάς, όσον αφορά τους σκοπούς του κανονισμού 44/2001, από τις αιτιολογικές σκέψεις 2, 6, 16 και 17 του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι αυτός αποσκοπεί στη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προερχόμενων από τα κράτη μέλη αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [17], προβλέποντας ενιαίους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας και απλοποιώντας τις διατυπώσεις χάριν της ταχείας και απλής αναγνωρίσεως και εκτελέσεως των αποφάσεων αυτών [18].

40. Εν συνεχεία, όσον αφορά το θεσπισθέν από τον κανονισμό 44/2001 σύστημα, στις αιτιολογικές σκέψεις 16 και 17 αυτού υπογραμμίζεται η σπουδαιότητα της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών όσον αφορά την αναγνώριση και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων, η οποία επιτάσσει οι περιεχόμενες στον εν λόγω κανονισμό έννοιες να μην ερμηνεύονται στενά [19].

[16] Απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2022, Orthomol (C-418/21, EU:C:2022:831, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Ειδικότερα, οι διατάξεις του κανονισμού 44/2001 πρέπει να ερμηνεύονται αυτοτελώς, λαμβανομένων υπόψη του συστήματος και των σκοπών αυτού. Πρβλ. απόφαση της 7ης Μαρτίου 2018, E.ON Czech Holding (C-560/16, EU:C:2018:167, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[17] Σημειώνω ότι στην έκθεσή του ο P. Jenard επισήμαινε ότι η Σύμβαση των Βρυξελλών «αποσκοπεί στο να διευκολύνει, στο μέτρο του δυνατού, την ελεύθερη κυκλοφορία των δικαστικών αποφάσεων και υπό το πνεύμα αυτό πρέπει να ερμηνεύεται» (έκθεση Jenard, σ. 42).

[18] Απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2018, Società Immobiliare Al Bosco (C-379/17, EU:C:2018:806, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[19] Απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung κ.λπ. (C-456/11, στο εξής: απόφαση Gothaer, EU:C:2012:719, σκέψη 28).

41. Τέλος, η έκθεση Jenard προσδιόρισε τις συνέπειες της αναγνώρισης διευκρινίζοντας ότι αυτή «πρέπει να έχει ως συνέπεια να προσδίδει στις αποφάσεις το κύρος και την αποτελεσματικότητα που απολαύουν στο κράτος εκδόσεώς τους» [20].

42. Επαναλαμβάνοντας ρητώς την τελευταία αυτή πρόταση, το Δικαστήριο προσδιόρισε, με την απόφαση Hoffmann [21], τις έννομες συνέπειες της αναγνώρισης κρίνοντας ότι αλλοδαπή απόφαση που αναγνωρίζεται δυνάμει του άρθρου 26 της Συμβάσεως των Βρυξελλών πρέπει, κατ' αρχήν, να αναπτύσσει στο κράτος αναγνωρίσεως τις ίδιες έννομες συνέπειες με εκείνες που αναπτύσσει στο κράτος εκδόσεώς της [22].

43. Εν συνεχεία, το Δικαστήριο, αποφαινόμενο στο πλαίσιο της εκτελέσεως σε κράτος μέλος μιας αποφάσεως εκδοθείσας σε άλλο κράτος μέλος, έκρινε, παραπέμποντας και πάλι στην έκθεση Jenard [23], ότι «ναι μεν η αναγνώριση πρέπει να έχει ως συνέπεια, καταρχήν, να προσδίδει στις αποφάσεις το κύρος και την αποτελεσματικότητα που απολαύουν στο κράτος μέλος εκδόσεώς τους, εντούτοις δεν υπάρχει λόγος να προσδίδονται σε δικαστικές αποφάσεις, κατά την εκτέλεσή τους, ιδιότητες που στερούνται στο κράτος μέλος προελεύσεως ή αποτελέσματα τα οποία δεν θα παρήγε ομοειδής απόφαση που θα εκδιδόταν απευθείας στο κράτος μέλος εκτελέσεως» [24].

44. Από τις εν λόγω αποφάσεις προκύπτει ότι, σύμφωνα με την ίδια τη δομή του κανονισμού 44/2001, ο οποίος διαχωρίζει, κατ' ουσίαν, τους κανόνες που διέπουν την αναγνώριση από εκείνους που διέπουν την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων [25], το Δικαστήριο διακρίνει ανάλογα με το αν στο επίκεντρο μιας διαφοράς βρίσκεται η μία ή η άλλη από τις έννοιες αυτές.

45. Όσον αφορά την εκτέλεση των αποφάσεων, η οποία συνεπάγεται την εφαρμογή μέτρων καταναγκασμού προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση δικαιώματος που έχει διαγνωστεί με απόφαση [26], το Δικαστήριο παραπέμπει ρητώς τόσο στο δίκαιο του κράτους εκδόσεως της αποφάσεως όσο και στο δίκαιο του κράτους εκτελέσεως προκειμένου να προσαρμόσει τα έννομα αποτελέσματα της αλλοδαπής αποφάσεως προς εκείνα που θα παρήγε μια εθνική απόφαση [27].

46. Αντιθέτως, όσον αφορά την αναγνώριση των αποφάσεων, παρατηρώ ότι στις προαναφερθείσες αποφάσεις το Δικαστήριο παραπέμπει αποκλειστικώς στη νομοθεσία του κράτους μέλους εκδόσεως της αποφάσεως. Εξ αυτού συνάγεται, κατά τη γνώμη μου, ότι η αναγνώριση συνίσταται στην επέκταση σε ένα κράτος μέλος των κανόνων που η νομοθεσία του κράτους προελεύσεως προβλέπει για τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στο κράτος αυτό. Επομένως, σύμφωνα με τη λύση αυτήν, η οποία χαρακτηρίζεται από τη θεωρία ως κανόνας της

[20] Έκθεση Jenard (σ. 43).

[21] Απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1988 (145/86, EU:C:1988:61).

[22] Απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1988, Hoffmann (145/86, EU:C:1988:61, σκέψεις 10 και 11). Πρβλ., επίσης, απόφαση Gothaer (σκέψη 34).

[23] Έκθεση Jenard (σ. 48).

[24] Αποφάσεις της 28ης Απριλίου 2009, Αποστολίδης (C-420/07, EU:C:2009:271, σκέψη 66), της 13ης Οκτωβρίου 2011, Prism Investments (C-139/10, EU:C:2011:653, σκέψη 38), και της 4ης Οκτωβρίου 2018, Società Immobiliare Al Bosco (C-379/17, EU:C:2018:806, σκέψη 40).

[25] Μολονότι οι σχετικοί με την αναγνώριση και την εκτέλεση κανόνες συγκεντρώνονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του κανονισμού 44/2001, εντούτοις οι κανόνες αυτοί, πλην των κοινών διατάξεων του τμήματος 3 του κεφαλαίου αυτού, αποτελούν αντικείμενο ειδικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε διαφορετικά τμήματα του εν λόγω κανονισμού.

[26] Βλ., για τον ορισμό της εκτελέσεως, Alexandre, D., και Huet, A., *Répertoire de procédure civile, compétence judiciaire européenne, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale*, 2021, παράγραφος 335, και Requejo Isidro, M., *Brussels I Bis: A Commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, Elgar Commentaries in Private International Law Series, 2022, σ. 550.

[27] Εξάλλου, τη λύση αυτή προβλέπει ο κανονισμός 1215/2012, του οποίου το άρθρο 54 ορίζει τα εξής: «[σ]ε περίπτωση που η απόφαση περιλαμβάνει μέτρο ή διαταγή που δεν προβλέπεται στο δίκαιο του κράτους μέλους αναγνώρισης ή εκτέλεσης, το μέτρο ή η διαταγή αυτή θα προσαρμοσθούν, στο μέτρο του δυνατού, σε μέτρο ή διαταγή που προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους, έχει ισοδύναμα αποτελέσματα και επιδιώκει παρεμφερείς στόχους και συμφέροντα».

«επεκτάσεως των εννόμων συνεπειών», πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το δίκαιο του κράτους μέλους προελεύσεως για να προσδιοριστούν οι έννομες συνέπειες της αποφάσεως της οποίας γίνεται επίκληση σε άλλο κράτος μέλος, μεταξύ των οποίων τα ζητήματα που κρίθηκαν με την απόφαση αυτή, τα δικαιώματα που διαγνώστηκαν με αυτή και οι ουσιαστικές συνέπειές τους επί της νομικής καταστάσεως των διαδίκων [28].

47. Φρονώ ότι, μετά τις ως άνω αναφερθείσες αποφάσεις, δεν έχει υπάρξει στη νομολογία αυτή κάποια μεταβολή ικανή να τη θέσει υπό αμφισβήτηση.

48. Βεβαίως, επισημαίνω ότι στην απόφαση Gothaer το Δικαστήριο απεφάνθη, μεταξύ άλλων, ότι «τα άρθρα 32 και 33 του κανονισμού 44/2001 έχουν την έννοια ότι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ζητείται η αναγνώριση αποφάσεως με την οποία το δικαστήριο άλλου κράτους μέλους αποφάνθηκε ότι στερείται αρμοδιότητας, θεμελιώνοντας την κρίση του σε ρήτρα περί απονομής [διεθνούς] δικαιοδοσίας, δεσμεύεται από την αφορώσα την εγκυρότητα της εν λόγω ρήτρας διαπίστωση, η οποία απαντά στο σκεπτικό τελεσίδικης δικαστικής αποφάσεως περί απαραδέκτου του ασκηθέντος μέσου παροχής ένδικης προστασίας» [29].

49. Από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι, ανεξαρτήτως του περιεχομένου που του προσδίδουν τα εθνικά δίκαια, το αιτιολογικό αποφάσεως περί ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, στηριζόμενης σε ρήτρα απονομής διεθνούς δικαιοδοσίας, έχει ισχύ δεδικασμένου. Εκ πρώτης όψεως, η λύση αυτή θα μπορούσε να δημιουργήσει την εντύπωση ότι το Δικαστήριο εγκατέλειψε, όσον αφορά την αναγνώριση, τον κανόνα της παραπομπής στο δίκαιο του κράτους μέλους προελεύσεως, προκρίνοντας μια αυτοτελή αντίληψη περί του δεδικασμένου. Ωστόσο, από την ανάγνωση της αιτιολογίας που υιοθέτησε το Δικαστήριο, φρονώ ότι μια τέτοια ανάλυση δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

50. Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε εντός του ειδικού πλαισίου που αφορούσε την αναγνώριση αποφάσεως εκδοθείσας από δικαστήριο κράτους μέλους το οποίο είχε κρίνει ότι στερείτο διεθνούς δικαιοδοσίας βάσει ρήτρας απονομής διεθνούς δικαιοδοσίας. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι η αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και η απαγόρευση της επί της ουσίας αναθεωρήσεως των αποφάσεων θα παραβιάζονταν εάν το δικαστήριο κράτους μέλους είχε την εξουσία να ελέγξει την απόφαση δικαστηρίου ενός άλλου κράτους μέλους που εφάρμοσε τις διατάξεις του κανονισμού 44/2001 προκειμένου να αποφανθεί αν έχει ή όχι διεθνή δικαιοδοσία. Το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εκτιμήσεις αυτές καθιστούσαν αναγκαία μια αυτοτελή προσέγγιση του δεδικασμένου στο επίπεδο της Ένωσης, ανεξάρτητα από τους εθνικούς κανόνες [30].

51. Σημειώνω επίσης ότι το Δικαστήριο όχι μόνο παρέπεμψε ρητώς στην απόφαση Hoffmann [31], αλλά φρόντισε επίσης να τονίσει ότι η αναγνώριση των αποφάσεων των δικαστηρίων των κρατών μελών που αποφαίνονται ότι στερούνται διεθνούς δικαιοδοσίας δυνάμει του κανονισμού 44/2001, οι οποίες λαμβάνονται κατ' εφαρμογή προβλεπόμενων από το δίκαιο της

[28] Για την περιγραφή του κανόνα της επεκτάσεως των εννόμων συνεπειών και τις συνέπειες που απορρέουν εξ αυτού, βλ. Gaudemet-Tallon, H., και Ancel, M.-É., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, όπ.π., σ. 550· Requejo Isidro, M., *Brussels I Bis: A Commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, όπ.π., σ. 551, και Dickinson, A., Lein, E., και James, A., *The Brussels I Regulation Recast*, Oxford University Press, 2015, παράγραφοι 13.33 επ.

[29] Απόφαση Gothaer (σκέψη 43).

[30] Απόφαση Gothaer (σκέψεις 35 έως 39).

[31] Απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1988 (145/86, EU:C:1988:61, σκέψη 34).

Ένωσης κοινών κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας, υπακούει σε ίδιο καθεστώς [32]. Συνεπώς, όπως υποστηρίζει και η Γαλλική Κυβέρνηση, το Δικαστήριο θέλησε να περιορίσει την εφαρμογή της λύσεως αυτής μόνο σε αυτή την ειδική περίπτωση [33].

52. Από το σύνολο των προεκτεθέντων συνάγω ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, είναι κατ' αρχήν αναγκαίο, σε περίπτωση επίκλησης της αναγνώρισης, να γίνεται παραπομπή στο δίκαιο του κράτους μέλους εκδόσεως της αποφάσεως για τον προσδιορισμό των εννόμων συνεπειών αυτής. Συνεπώς, στην υπό κρίση διαφορά της κύριας δίκης, για τον προσδιορισμό της ισχύος και της αποτελεσματικότητας της αποφάσεως που εξέδωσε το Employment Tribunal (πρωτοβάθμιο δικαστήριο εργατικών διαφορών) πρέπει να ληφθεί υπόψη το δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου.

53. Τούτου λεχθέντος, το δίκαιο του κράτους προελεύσεως ενδέχεται, ως εκ της φύσεως και του αντικειμένου του, να ασκεί επιρροή στον προσδιορισμό της ισχύος και της αποτελεσματικότητας της αποφάσεως αυτής. Εκτιμώ, ωστόσο, ότι ο προβλεπόμενος στο δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου δικονομικός κανόνας περί σωρεύσεως των αιτημάτων, όπως αυτός περιγράφεται από το αιτούν δικαστήριο, δεν ασκεί τέτοια επιρροή.

54. Συναφώς, από τα εκ μέρους του αιτούντος δικαστηρίου παρασχεθέντα στοιχεία [34] προκύπτει ότι ο κανόνας της «abuse of process», ο οποίος επιβάλλει στους διαδίκους να προβάλλουν το σύνολο των ισχυρισμών και των αιτημάτων [35] που θα μπορούσαν να προβάλουν στη δίκη που οδηγεί στην έκδοση της αρχικής αποφάσεως, δεν βασίζεται στην έννοια της res judicata. Κατά το αιτούν δικαστήριο, ο εν λόγω κανόνας έχει τον χαρακτήρα «κανόνα δημοσίας τάξεως ο οποίος στηρίζεται στην επιθυμία, χάριν τόσο του γενικού συμφέροντος όσο και του συμφέροντος των ίδιων των διαδίκων, να μην διαιωνίζεται η διαφορά και να μην υποχρεώνεται ο εναγόμενος να αντιμετωπίσει πολλαπλές διαδοχικές ένδικες διαδικασίες όταν θα μπορούσε να αρκέσει μόνο μία. Αυτή την κατάχρηση επιδιώκει να αποτρέψει ο συγκεκριμένος κανόνας».

55. Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών αυτών, φρονώ ότι ο εν λόγω δικονομικός κανόνας δικαιολογείται από την ιδιαίτερη αντίληψη για την οικονομία της δίκης στο Ηνωμένο Βασίλειο, αποσκοπώντας στην αποτροπή της καταχρηστικής ενάρξεως μιας ενδεχόμενης νέας ένδικης διαδικασίας εκ μέρους του ενάγοντος.

56. Επομένως, από την άποψη της αναγνωρίσεως σε κράτος μέλος μιας αποφάσεως εκδοθείσας σε ένα άλλο κράτος μέλος, ο κανόνας περί σωρεύσεως των αιτημάτων ουδόλως αφορά τα ζητήματα ουσίας που έχουν ήδη κριθεί με την εκδοθείσα στο πρώτο κράτος μέλος δικαστική απόφαση, τα δικαιώματα που διαγνώστηκαν με την απόφαση αυτή και τις ουσιαστικές συνέπειές τους επί της νομικής καταστάσεως των διαδίκων.

57. Συνεπώς, κατά τη γνώμη μου, ένας τέτοιος κανόνας δεν ασκεί επιρροή στην ισχύ και την αποτελεσματικότητα της αποφάσεως της οποίας ζητείται η αναγνώριση.

[32] Απόφαση Gothaer (σκέψη 42).

[33] Βλ., σχετικά με το περιεχόμενο της αποφάσεως αυτής, Requejo Isidro, M., *Brussels I Bis: A Commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, όπ.π., σ. 552· Dickinson, A., Lein, E., και James, A., *The Brussels I Regulation Recast*, όπ.π., παράγραφοι 13.51 επ.· Voulgarakis, K. D., «Reflections on the Scope of "EU Res Judicata" in the Context of Regulation 1215/2012: Case C-456/11 (Gothaer)», *Journal of Private International Law*, 2020, 16:3, σ. 451 έως 464· Nioche, M., «Reconnaissance d'une décision étrangère d'incompétence prise sur le fondement d'une clause attributive de juridiction», *Revue critique de droit international privé*, 2013, σ. 686 επ., καθώς και di Noto, R., «Règlement Bruxelles I: à propos de la reconnaissance et de l'autorité de la chose jugée d'une décision nationale d'incompétence», www.gdr-elsj.eu.

[34] Αναφέρομαι στο σημείο 38 του μη ανωνυμοποιημένου και χωρίς παραλειπόμενα κειμένου της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

[35] Υπενθυμίζεται ότι το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η εφαρμοστέα ratione temporis γαλλική νομοθεσία προβλέπει παρόμοιο κανόνα περί σωρεύσεως των αιτημάτων.

58. Εξάλλου, φρονώ ότι το αντίθετο συμπέρασμα προς αυτό στο οποίο μόλις κατέληξα δεν θα ήταν σύμφωνο με την οικονομία του κανονισμού 44/2001.

59. Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι ο εν λόγω κανονισμός αποσκοπεί στη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των δικαστικών αποφάσεων, προβλέποντας ενιαίους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας και απλοποιώντας τις διατυπώσεις με σκοπό την ταχεία και απλή αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων αυτών. Όπως έχει υπογραμμίσει το Δικαστήριο, οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας και οι αφορώντες την αναγνώριση και την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων κανόνες δεν συνιστούν δύο χωριστά και αυτοτελή σύνολα κανόνων, αλλά έχουν στενή σχέση μεταξύ τους[36].

60. Συναφώς, η λήψη υπόψη, κατά το στάδιο της αναγνωρίσεως μιας δικαστικής αποφάσεως, ενός εθνικού κανόνα περί σωρεύσεως των αιτημάτων, τον οποίο προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους προελεύσεως της δικαστικής αποφάσεως, θα μπορούσε να υπονομεύσει τη μεταγενέστερη εφαρμογή των κανόνων του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001. Πιο συγκεκριμένα, ο κανονισμός αυτός προβλέπει, αντιστοίχως, στα τμήματα 5 και 9 του εν λόγω κεφαλαίου, ειδικούς κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ατομικών συμβάσεων εργασίας και διατάξεις που διέπουν τις περιπτώσεις της εκκρεμοδικίας και της ασκήσεως συναφών αγωγών.

61. Φρονώ ότι η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης υποχρέωση, στο μέτρο που επιβάλλει την άσκηση όλων των αξιώσεων στο πλαίσιο ενός και μόνον ενδίκου βοηθήματος, ενδέχεται να θίξει την εφαρμογή των μηχανισμών που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός. Συγκεκριμένα, μια τέτοια υποχρέωση θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια να εμποδίζει έναν διάδικο από το να ασκήσει νέα ένδικα βοηθήματα ενώπιον δικαστηρίου το οποίο ο κανονισμός 44/2001 ορίζει ως αρμόδιο για την εκδίκασή τους ή να ματαιώνει την εφαρμογή των αυτοτελών διατάξεων του εν λόγω κανονισμού που αποσκοπούν στην αποφυγή της διεξαγωγής παράλληλων δικών οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν στην έκδοση αντιφατικών δικαστικών αποφάσεων.

62. Όμως, η εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού 44/2001 δεν μπορεί να εξαρτάται από το περιεχόμενο των δικονομικών κανόνων κράτους μέλους, ειδάλλως θα υπονομευόταν ο σκοπός της ελεύθερης κυκλοφορίας των δικαστικών αποφάσεων.

63. Προσθέτω ότι το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται ούτε από το γεγονός ότι το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται επίκληση της αναγνώρισης προβλέπει παρόμοιο κανόνα σωρεύσεως των αξιώσεων. Πράγματι, για τους λόγους που μόλις εξέθεσα, απλώς και μόνον το γεγονός ότι οι νομοθεσίες των δύο κρατών μελών προβλέπουν τέτοια αντίστοιχη υποχρέωση δεν μπορεί να δικαιολογήσει την εξουδετέρωση των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει ο κανονισμός 44/2001.

64. Κατόπιν όλων των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα την απάντηση ότι οι διατάξεις των άρθρων 33 και 36 του κανονισμού 44/2001 έχουν την έννοια ότι η αναγνώριση δικαστικής αποφάσεως εκδοθείσας σε κράτος μέλος του οποίου η νομοθεσία προβλέπει κανόνα σωρεύσεως των αιτημάτων που απαγορεύει την άσκηση νέας αγωγής μεταξύ των ίδιων διαδίκων για αξιώσεις που θα μπορούσαν να έχουν προβληθεί στην αρχική δίκη δεν αντιτίθεται, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται επίκληση της αναγνωρίσεως προβλέπει παρόμοια υποχρέωση σωρεύσεως των αιτημάτων, στο να αποφανθεί το δικαστήριο του δευτέρου αυτού κράτους επί των αξιώσεων αυτών.

[36] Πρβλ. απόφαση Gothaer (σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

65. Εφόσον ένας εσωτερικός δικονομικός κανόνας περί σωρεύσεως των αιτημάτων δεν αποτελεί πρόσφορο κριτήριο για τον προσδιορισμό της ισχύος μιας εκδοθείσας σε κράτος μέλος αποφάσεως, απομένει να καθοριστεί, όπως ζητείται με το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, επί ποίων βάσεων πρέπει μια τέτοια απόφαση να συσχετίζεται με τα αιτήματα που υποβάλλονται στο πλαίσιο νέας ένδικης διαδικασίας διεξαγόμενης ενώπιον δικαστηρίου ενός άλλου κράτους μέλους.

Γ. Επί του δευτέρου και του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

1. Επί της αναδιατυπώσεως των προδικαστικών ερωτημάτων

66. Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, το οποίο αποτελείται από δύο σκέλη, υποβάλλεται σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα.

67. Κατά πρώτον, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν αγωγή όπως αυτή της «unfair dismissal» στο Ηνωμένο Βασίλειο έχει την ίδια αιτία και το ίδιο αντικείμενο με την αγωγή απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία κατά το γαλλικό δίκαιο, με αποτέλεσμα τα αιτήματα για την επιδίκαση αποζημίωσης λόγω απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία, αντισταθμιστικής αποζημίωσης για το διάστημα του χρόνου προειδοποίησης και αποζημίωσης απόλυσης, τα οποία υποβάλλει ο εργαζόμενος ενώπιον του γαλλικού δικαστηρίου μετά την έκδοση αποφάσεως υπέρ αυτού στο Ηνωμένο Βασίλειο, με την οποία διαπιστώνεται η «unfair dismissal» και επιδικάζεται για την αιτία αυτή «compensatory award», να είναι απαράδεκτα.

68. Κατά δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν πρέπει, για τον σκοπό αυτό, να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, της αποζημίωσης λόγω απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία, η οποία θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι έχει την ίδια αιτία και το ίδιο αντικείμενο με την «compensatory award», και, αφετέρου, της αποζημίωσης απόλυσης και της αποζημίωσης για το διάστημα του χρόνου προειδοποίησης, οι οποίες, κατά το γαλλικό δίκαιο, οφείλονται σε περίπτωση απόλυσης λόγω πραγματικής και σοβαρής αιτίας, αλλά δεν οφείλονται σε περίπτωση απόλυσης λόγω σοβαρού παραπτώματος.

69. Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο επίσης υποβάλλεται σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 33 και 36 του κανονισμού 44/2001 έχουν την έννοια ότι μια αγωγή όπως αυτή της «unfair dismissal» στο Ηνωμένο Βασίλειο και μια αγωγή περί καταβολής προβλεπόμενων στη σύμβαση εργασίας επιμισθίων ή επιδομάτων έχουν την ίδια αιτία και το ίδιο αντικείμενο, εφόσον οι αγωγές αυτές στηρίζονται στην ίδια συμβατική σχέση.

70. Εξετάζοντας τα ερωτήματα αυτά, επισημαίνω, κατ' αρχάς, ότι με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα το Δικαστήριο καλείται να εξετάσει λεπτομερώς τις αποζημιώσεις που προβλέπονται αντιστοίχως στο βρετανικό και στο γαλλικό δίκαιο, προκειμένου να κρίνει αν η αγωγή περί «unfair dismissal» και η αγωγή λόγω απόλυσης χωρίς πραγματική και σοβαρή αιτία στηρίζονται στην ίδια αιτία και έχουν το ίδιο αντικείμενο. Εν συνεχεία, διαπιστώνω ότι και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, καθόσον αφορά την ταυτότητα αιτίας και αντικειμένου που πιθανόν να υφίσταται μεταξύ της αγωγής περί «unfair dismissal» και της αγωγής περί καταβολής των προβλεπόμενων στη σύμβαση εργασίας επιμισθίων ή επιδομάτων, απαιτεί επίσης ανάλυση του ουσιαστικού περιεχομένου των επίμαχων στη διαφορά της κύριας δίκης νομοθεσιών.

71. Συνεπώς, κατά τη γνώμη μου, τα ερωτήματα αυτά προϋποθέτουν μια λεπτή διεργασία κατανοήσεως και, ακολούθως, συγκρίσεως των τεχνικών διατάξεων της βρετανικής και της γαλλικής νομοθεσίας που είναι επίμαχες στη διαφορά της κύριας δίκης. Όμως, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα για την ερμηνεία του εθνικού δικαίου, καθόσον η εν λόγω ερμηνεία εναπόκειται αποκλειστικά στο αιτούν δικαστήριο [37].

72. Ωστόσο, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατ' επίσης πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου που καθιερώνεται στο άρθρο 267 ΣΛΕΕ, απόκειται στο Δικαστήριο να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα να επιλύσει τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί [38].

73. Στην υπό κρίση υπόθεση, από τη διατύπωση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως [39] προκύπτει ότι, πέραν της συγκρίσεως του περιεχομένου των επίμαχων στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικών νομοθεσιών, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, σε ένα πλαίσιο κατά το οποίο η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται παρεμπιπτόντως, σχετικά με την ερμηνεία της έννοιας της «αιτίας» και του «αντικειμένου» [40] υπό το πρίσμα των διατάξεων των άρθρων 33 και 36 του κανονισμού 44/2001. Ειδικότερα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν, για τη διαπίστωση της ταυτότητας αιτίας και αντικειμένου μεταξύ αγωγών που σχετίζονται με την ίδια σύμβαση εργασίας, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των αγωγών που αφορούν τις υποχρεώσεις που είναι εγγενείς με την εκτέλεση της συμβάσεως εργασίας και των αγωγών που αφορούν τις υποχρεώσεις που συνδέονται με τη λύση της συμβάσεως αυτής.

74. Δεδομένου ότι τα ζητήματα αυτά, ανεξαρτήτως της γραμματικής διατύπωσης του δευτέρου και του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος, άπτονται της ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης, προτείνω, προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, να αναδιατυπωθούν τα προδικαστικά ερωτήματα ως εξής:

Έχουν τα άρθρα 33 και 36 του κανονισμού 44/2001 την έννοια ότι, σε περίπτωση που η επίκληση της αναγνώρισης μιας αποφάσεως εκδοθείσας σε κράτος μέλος γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους, έχουν την ίδια αιτία και το ίδιο αντικείμενο οι αγωγές που ερείδονται στην ίδια σύμβαση εργασίας και αφορούν, οι μεν, υποχρεώσεις που απορρέουν από την εκτέλεση της συμβάσεως εργασίας και, οι δε, υποχρεώσεις που απορρέουν από τη λύση της συμβάσεως αυτής;

[37] Πρβλ. απόφαση της 7ης Απριλίου 2022, IFAP (C-447/20 και C-448/20, EU:C:2022:265, σκέψη 100 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[38] Πρβλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2022, DN (Ανάκτηση οικογενειακών παροχών) (C-199/21, EU:C:2022:789, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[39] Αναφέρομαι ειδικότερα στο σημείο 43 της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

[40] Πρέπει να επισημανθεί ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, η έννοια της «ταυτότητας των διαδίκων» δεν αποτελεί αντικείμενο αμφισβητήσεως.

2. Επί των αναδιατυπωμένων ερωτημάτων

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

75. Πρέπει να επισημανθεί ότι το αιτούν δικαστήριο εκκινεί από την παραδοχή ότι, για την εκτίμηση του παραδεκτού των αιτημάτων που υποβάλλονται σε ένα άλλο κράτος μέλος, πρέπει να χρησιμοποιηθεί το κριτήριο της ταυτότητας διαδίκων, αιτίας και αντικειμένου. Όμως, πριν ακόμη εξεταστεί το αναδιατυπωμένο προδικαστικό ερώτημα, είναι αναγκαίο να εξακριβωθεί κατά πόσον είναι λυσιτελές το κριτήριο αυτό.

76. Επ' αυτού, πρέπει κατ' αρχάς να παρατηρηθεί ότι τα άρθρα 33 και 36 του κανονισμού 44/2001 ουδόλως παραπέμπουν στις έννοιες της «ταυτότητας διαδίκων», «αιτίας» και «αντικειμένου». Αντιθέτως, οι έννοιες αυτές αποτελούν βασικό στοιχείο για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 27 του εν λόγω κανονισμού που εφαρμόζονται σε περίπτωση εκκρεμοδικίας [41].

77. Η εκκρεμοδικία προϋποθέτει ότι δύο δικαστήρια της Ένωσης που έχουν αμφότερα διεθνή δικαιοδοσία επιλαμβάνονται της ίδιας διαφοράς. Στην περίπτωση αυτή, το άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 προβλέπει ότι, «[α]ν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία μεταξύ των ίδιων διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διάφορων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επελήφθη πρώτο, αναστέλλει αυτεπάγγελτα την διαδικασία του μέχρις ότου διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο». Όπως διαλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 15 του εν λόγω κανονισμού, οι κανόνες περί εκκρεμοδικίας θεσπίστηκαν προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα διεξαγωγής παράλληλων δικών και να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβίβαστων αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη.

78. Επομένως, οι διατάξεις περί εκκρεμοδικίας ανταποκρίνονται στη γενική οικονομία του κανονισμού 44/2001. Πράγματι, η αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών και ο σκοπός της ελεύθερης κυκλοφορίας των δικαστικών αποφάσεων θα υπονομεύονταν εάν δεν υπήρχε ένας αυτοτελής μηχανισμός ειδικά για την πρόληψη της διεξαγωγής παράλληλων δικών σχετικά με το ίδιο αμφισβητούμενο ζήτημα [42].

79. Κατά τούτο, η εκκρεμοδικία έχει στενή σχέση με την αρνητική διάσταση του δεδικασμένου [43]. Ειδικότερα, το δεδικασμένο με το οποίο είναι εξοπλισμένη μια δικαστική απόφαση της οποίας η αναγνώριση προβάλλεται παρεμπιπτόντως εμποδίζει το να αποτελέσει ένα αμφισβητούμενο ζήτημα, το οποίο έχει κριθεί από δικαστήριο του πρώτου κράτους μέλους, αντικείμενο νέας αγωγής ασκούμενης ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους.

80. Συνεπώς, οι σχετικοί με την εκκρεμοδικία και την αναγνώριση κανόνες έχουν κοινό σκοπό να συμβάλλουν στην πλήρη ισχύ της δικαστικής αποφάσεως που έχει εκδοθεί στο κράτος μέλος προελεύσεως, η οποία δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω από απόφαση δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους [44].

[41] Για τη γενική οικονομία των κανόνων περί εκκρεμοδικίας, βλ. Dickinson, A., Lein, E., και James, A., *The Brussels I Regulation Recast*, όπ.π., παράγραφοι 11.01 επ.

[42] Πρβλ. απόφαση της 20ής Ιουνίου 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, σκέψεις 56 και 70).

[43] Βλ., επ' αυτού, Turmo, A., *L'autorité de la chose jugée en droit de l'Union européenne*, όπ.π., σ. 182 επ.

[44] Η απαγόρευση αυτή απορρέει από το άρθρο 36 του κανονισμού 44/2001 το οποίο απαγορεύει οποιαδήποτε επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής αποφάσεως.

81. Άλλωστε, το Δικαστήριο έχει επισημάνει τη σχέση αυτή, κρίνοντας ότι δεν συμβιβάζεται με τις διατάξεις περί αναγνωρίσεως το να κριθεί παραδεκτό ένδικο βοήθημα το οποίο έχει το ίδιο αντικείμενο και έχει ασκηθεί μεταξύ των ίδιων διαδίκων με ένδικο βοήθημα που έχει ήδη εκδικαστεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους[45]. Προς στήριξη της συλλογιστικής του, το Δικαστήριο προσέθεσε, κατ' ουσίαν, ότι το ασυμβίβαστο ενός τέτοιου ενδίκου βοηθήματος απορρέει από τις διατάξεις περί εκκρεμοδικίας οι οποίες αφορούν την περίπτωση κατά την οποία «έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία μεταξύ των ίδιων διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων συμβαλλομένων κρατών» και οι οποίες επιβάλλουν στο δικαστήριο που έχει επιληφθεί δεύτερο να διαπιστώσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του υπέρ του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί πρώτο. Το Δικαστήριο συνήγαγε το συμπέρασμα ότι οι εν λόγω διατάξεις καταδεικνύουν τη βούληση να αποφευχθεί το ενδεχόμενο τα δικαστήρια των δύο συμβαλλομένων κρατών να εκδώσουν το καθένα τη δική του απόφαση επί της μίας και αυτής διαφοράς[46].

82. Επιπλέον, όπως δέχθηκε κατ' ουσίαν το Δικαστήριο, οι περί εκκρεμοδικίας διατάξεις αποσκοπούν στη διευκόλυνση της αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων, αποτρέποντας τον κίνδυνο μη αναγνωρίσεως της αποφάσεως που έχει εκδοθεί στο κράτος προελεύσεως λόγω του ασυμβιβάστου της αποφάσεως αυτής με απόφαση που έχει εκδοθεί μεταξύ των ίδιων διαδίκων σε άλλο κράτος μέλος[47].

83. Συναφώς, υπενθυμίζω ότι μεταξύ των λόγων μη αναγνωρίσεως μιας αποφάσεως, οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 34 του κανονισμού 44/2001, περιλαμβάνονται, αφενός, το ασυμβίβαστο με απόφαση που έχει εκδοθεί μεταξύ των ίδιων διαδίκων στο κράτος αναγνωρίσεως[48] και, αφετέρου, το ασυμβίβαστο με προγενέστερη απόφαση που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος[49].

84. Ο σκοπός αυτός, καθώς και η αδυναμία να συναχθεί από την προσέγγιση των διαφόρων εθνικών διατάξεων κοινή αντίληψη περί εκκρεμοδικίας[50] οδήγησαν το Δικαστήριο σε αυτοτελή ερμηνεία των εννοιών της «ταυτότητας διαδίκων», «αιτίας» και «αντικειμένου»[51].

85. Πάντως, οι κανόνες που διέπουν την εκκρεμοδικία και την άρνηση αναγνωρίσεως δικαστικής αποφάσεως δεν καλύπτουν την ειδική περίπτωση του άρθρου 33, παράγραφος 3, του κανονισμού 44/2001.

45 Αποφάσεις της 30ής Νοεμβρίου 1976, de Wolf (42/76, EU:C:1976:168, σκέψη 10), και της 8ης Δεκεμβρίου 1987, Gubisch Maschinenfabrik (144/86, στο εξής: απόφαση Gubisch, EU:C:1987:528, σκέψη 9).

46 Απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 1976, de Wolf (42/76, EU:C:1976:168, σκέψεις 11 και 12).

47 Απόφαση Gubisch (σκέψεις 8 και 18).

48 Άρθρο 34, σημείο 3, του κανονισμού 44/2001.

49 Κατά το άρθρο 34, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001, η δικαστική απόφαση δεν αναγνωρίζεται αν είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που εκδόθηκε προγενέστερα μεταξύ των ιδίων διαδίκων και με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος, εφόσον η προγενέστερη αυτή απόφαση συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της στο κράτος αναγνωρίσεως. Οι όροι «αιτία» και «αντικείμενο» στη διάταξη αυτή πρέπει να τύχουν της ίδιας ερμηνείας όπως και στην περίπτωση της εκκρεμοδικίας. Βλ., επ' αυτού, Gaudemet-Tallon, H., και Ancel, M.-É., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, όπ.π., σ. 645· Requejo Isidro, M., *Brussels I Bis: A Commentary on Regulation (EU) nº 1215/2012*, όπ.π., σ. 661, και Dickinson, A., Lein, E., και James, A., *The Brussels I Regulation Recast*, όπ.π., παράγραφοι 13.336.

50 Παρατηρώ, συναφώς, ότι σε ορισμένες γλωσσικές αποδόσεις του άρθρου 27 του κανονισμού 44/2001 δεν χρησιμοποιούνται οι λέξεις «αιτία» και «αντικείμενο». Στις αποδόσεις της διατάξεως αυτής στην αγγλική, στη γερμανική και στην εσθονική γλώσσα χρησιμοποιούνται αντιστοίχως οι όροι «same cause of action», «desselben Anspruchs» και «hagide põhjal menetlusi». Οι διαφορές αυτές αντικατοπτρίζουν την πληθώρα των προσεγγίσεων όσον αφορά την έννοια της «εκκρεμοδικίας» στις διάφορες εθνικές έννομες τάξεις.

51 Απόφαση Gubisch (σκέψεις 10 και 11).

86. Πράγματι, μολονότι η εκκρεμοδικία κατατείνει στην αποτροπή της εκδόσεως αντιφατικών αποφάσεων και, συνεπώς, των περιπτώσεων στις οποίες θα μπορούσε να προβληθεί ένσταση δεδικασμένου, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες οι διατάξεις του άρθρου 27 του κανονισμού αυτού δεν εφαρμόζονται, είτε διότι το δικαστήριο που έχει επιληφθεί δεύτερο παραλείπει την εφαρμογή της διατάξεως αυτής είτε διότι, ελλείψει παράλληλων διαδικασιών, η εκκρεμοδικία δεν μπορεί να προβληθεί λυσιτελώς.

87. Ομοίως, άρνηση αναγνωρίσεως μπορεί να υπάρξει μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η ένσταση δεδικασμένου δεν προβλήθηκε προηγουμένως κατά τη διάρκεια μιας δεύτερης δίκης και δύο αποφάσεις, που έχουν ήδη εκδοθεί, είναι ασυμβίβαστες μεταξύ τους.

88. Η περίπτωση που αφορά το άρθρο 33, παράγραφος 3, του κανονισμού 44/2001 αντιστοιχεί σε μια ενδιάμεση και συνάμα αυτοτελή κατάσταση στην οποία η επίκληση της αναγνωρίσεως μιας δικαστικής αποφάσεως που έχει εκδοθεί σε κράτος μέλος γίνεται παρεμπιπτόντως για την αντίκρουση αιτημάτων που έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο δίκης διεξαγόμενης ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους.

89. Σε μια τέτοια περίπτωση, το δικαστήριο ενώπιον του οποίου προβάλλεται η ένσταση δεδικασμένου πρέπει να έχει στη διάθεσή του απλά κριτήρια συγκρίσεως που να του επιτρέπουν να αποφανθεί επί του παραδεκτού των αιτημάτων των οποίων έχει επιληφθεί. Υπ' αυτό το πρίσμα, κεντρικό στοιχείο της συγκρίσεως αυτής είναι η ταυτότητα των επίδικων ζητημάτων που επιλύθηκαν με την εκδοθείσα στο κράτος μέλος προελεύσεως δικαστική απόφαση σε σχέση με εκείνα που έχουν υποβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου του άλλου κράτους μέλους. Λαμβανομένου υπόψη του κοινού σκοπού των μηχανισμών που προανέφερα, η διαπίστωση τέτοιας ταυτότητας προϋποθέτει κατά λογική αναγκαιότητα αντιπαραβολή των διαδίκων, της αιτίας και του αντικειμένου της διαφοράς σε καθεμία από τις ένδικες αυτές διαδικασίες.

90. Συνεπώς, φρονώ ότι η εφαρμογή του κριτηρίου της ταυτότητας διαδίκων, αιτίας και αντικειμένου που ισχύει για την εκκρεμοδικία μπορεί να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο ένα μέσο προβλεπόμενο από το δίκαιο της Ένωσης[52] το οποίο ανταποκρίνεται στην ανάγκη αποτροπής του ενδεχομένου επανεκδικάσεως μιας διαφοράς επί της οποίας έχει ήδη αποφανθεί άλλο δικαστήριο της Ένωσης.

91. Πάντως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το εν λόγω κριτήριο έχει ως μοναδικό σκοπό να παράσχει στον δικαστή τη δυνατότητα να εξακριβώσει αν το ένδικο βοήθημα του οποίου επιλαμβάνεται έχει ήδη εκδικαστεί από δικαστήριο κράτους μέλους και, επομένως, η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού δεν μπορεί να θίξει τις έννομες συνέπειες της αναγνώρισης οι οποίες εμπίπτουν σε διαφορετικό καθεστώς.

92. Με άλλα λόγια, εκτιμώ ότι, μολονότι η εκτίμηση του παραδεκτού των αιτημάτων που υποβάλλονται ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους προϋποθέτει σύγκριση με βάση την ταυτότητα διαδίκων, αιτίας και αντικειμένου, εντούτοις οι έννομες συνέπειες της αρχικής δικαστικής αποφάσεως, της οποίας η αναγνώριση προβάλλεται παρεμπιπτόντως, πρέπει να προσδιορίζονται πάντοτε, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αποκλειστικώς και μόνον βάσει του δικαίου του κράτους εκδόσεως της αποφάσεως.

[52] Φρονώ ότι η αυτοτελής αυτή προσέγγιση είναι αναγκαία κατά μείζονα λόγο διότι, εξαιτίας της διαφορετικής προσεγγίσεως των εσωτερικών δικαίων, τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να διαθέτουν ένα ομοιογενές μέσο συγκρίσεως.

93. Κατά τη γνώμη μου, οι δύο αυτές λύσεις είναι συνεκτικές μεταξύ τους. Πράγματι, εκτιμώ ότι η συγκριτική αυτή προσέγγιση είναι ικανή να διαφυλάξει την ισχύ και την αποτελεσματικότητα της οποίας απολαύει μια απόφαση στο κράτος μέλος στο οποίο έχει εκδοθεί, αποκλείοντας κάθε δυνατότητα αμφισβητήσεώς της διά της ασκήσεως ενδίκου βοηθήματος σε άλλο κράτος μέλος.

94. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, φρονώ ότι τα προδικαστικά ερωτήματα, όπως αναδιατυπώθηκαν, πρέπει να εξεταστούν με ανάλογη εφαρμογή, υπό το πρίσμα των κανόνων που διέπουν την αναγνώριση, της ερμηνείας των εννοιών της «αιτίας» και του «αντικειμένου» που έχει δοθεί από το Δικαστήριο κατά την εφαρμογή του άρθρου 27 του κανονισμού 44/2001.

β) Επί της ταυτότητας αιτίας και αντικειμένου

95. Όσον αφορά την ταυτότητα αιτίας, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, κατά την έννοια των κανόνων περί εκκρεμοδικίας, η προϋπόθεση αυτή πληρούται εφόσον οι μεταξύ των διαδίκων διαφορές ερείδονται στην ίδια συμβατική σχέση[53]. Υιοθετώντας μια γενικότερη προσέγγιση, το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι η «αιτία» περιλαμβάνει τα πραγματικά περιστατικά και τον κανόνα δικαίου που προβάλλονται προς στήριξη της αγωγής[54].

96. Λαμβανομένου υπόψη του ορισμού αυτού, εκτιμώ ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα αιτήματα που κρίθηκαν από το Employment Tribunal (πρωτοβάθμιο δικαστήριο εργατικών διαφορών) και εκείνα τα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον των γαλλικών δικαστηρίων έχουν την ίδια αιτία, καθόσον έχουν ως ιστορική βάση τη λύση της μεταξύ των διαδίκων συμβάσεως εργασίας και ως νομική βάση τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση αυτή.

97. Όσον αφορά την ταυτότητα αντικειμένου κατά την έννοια του άρθρου 27 του κανονισμού 44/2001, το Δικαστήριο έχει κρίνει, κατ' αρχάς, ότι αυτή δεν μπορεί να περιοριστεί στην τυπική ταυτότητα των δύο αγωγών[55].

98. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έκρινε ότι στην περίπτωση συμβάσεως διεθνούς πωλήσεως κινητών πραγμάτων η αγωγή περί εκτελέσεως της εν λόγω συμβάσεως είχε σκοπό να την καταστήσει αποτελεσματική, ενώ η αγωγή περί ακυρώσεως και λύσεως της συμβάσεως είχε ακριβώς σκοπό να τη στερήσει από κάθε αποτελεσματικότητα. Εξ αυτού το Δικαστήριο συνήγαγε ότι, εφόσον στο επίκεντρο των δύο διαφορών βρισκόταν η δεσμευτική ισχύς της συμβάσεως, οι αγωγές αυτές είχαν το ίδιο αντικείμενο[56].

[53] Απόφαση Gubisch (σκέψη 15). Στην υπόθεση εκείνη, οι διαφορές αφορούσαν την ίδια σύμβαση διεθνούς πωλήσεως κινητών πραγμάτων.

[54] Βλ. απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 2017, Merck (C-231/16, EU:C:2017:771, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Βάσει του ορισμού αυτού, το Δικαστήριο έχει κρίνει, επί παραδείγματι, ότι έχουν την ίδια αιτία οι αγωγές που ασκούνται βάσει διαφορετικών μεν συμβάσεων μεταφοράς, οι οποίες όμως έχουν πανομοιότυπο περιεχόμενο και αφορούν τα ίδια εμπορεύματα τα οποία μεταφέρονται χύδην και υφίστανται ζημία υπό τις αυτές περιστάσεις. Βλ., επίσης, απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 1994, Tatry (C-406/92, EU:C:1994:400, σκέψη 40).

[55] Απόφαση Gubisch (σκέψη 17).

[56] Απόφαση Gubisch (σκέψη 16). Πάντως, η λύση αυτή επικρίθηκε στη θεωρία, μεταξύ άλλων με το επιχείρημα ότι οι αγωγές περί κηρύξεως ακυρότητας και περί εκτελέσεως μιας συμβάσεως έχουν ουσιωδώς διαφορετικό αντικείμενο, η δε παραπομπή στην έννοια της «δεσμευτικής ισχύος» μπορεί να έχει ως συνέπεια τη διαπίστωση καταστάσεως εκκρεμοδικίας σε κάθε περίπτωση που δύο αγωγές αφορούν την αυτή σύμβαση. Βλ., επ' αυτού, Gaudemet-Tallon, H., και Ancel, M.-É., *Compétence et exécution des jugements en Europe*, όπ.π., σ. 353.

99. Περαιτέρω, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι το αντικείμενο συνίσταται στον σκοπό της αγωγής και ότι η έννοια του «αντικειμένου» δεν μπορεί να περιοριστεί στην τυπική ταύτιση των δύο αγωγών, συναφώς δε, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αντίστοιχες αξιώσεις των εναγόντων σε καθεμία από τις διαφορές [57]. Λαμβανομένης υπόψη της ερμηνείας αυτής, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η εν λόγω έννοια πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως [58].

100. Βάσει του ως άνω ορισμού, το Δικαστήριο έχει υιοθετήσει μια κατά περίπτωση προσέγγιση της έννοιας του «αντικειμένου» [59]. Στο πλαίσιο αυτό, έκρινε ότι η αγωγή με την οποία ζητείται να αναγνωριστεί ότι ο εναγόμενος έχει ευθύνη για ορισμένη ζημία και να υποχρεωθεί συναφώς στην καταβολή αποζημιώσεως έχει την ίδια αιτία και το ίδιο αντικείμενο με προγενέστερη αγωγή την οποία έχει ασκήσει ο εναγόμενος αυτός με αίτημα να αναγνωριστεί ότι δεν υπέχει ευθύνη για την εν λόγω ζημία [60]. Κατά μείζονα λόγο, το ίδιο ισχύει και όταν οι αγωγές αφορούν την αποκατάσταση της ίδιας ζημίας [61]. Αντιθέτως, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υφίσταται ταυτότητα αντικειμένου μεταξύ μιας αγωγής που αποσκοπεί στη θεμελίωση της ευθύνης του εναγομένου και μιας αιτήσεως που αποσκοπεί στον περιορισμό του ποσού της αποζημιώσεως σε περίπτωση που στοιχειοθετηθεί η ευθύνη αυτή [62].

101. Από τα ανωτέρω παραδείγματα προκύπτει ότι, στο πλαίσιο της ευρείας ερμηνείας της έννοιας του «αντικειμένου», το Δικαστήριο εξετάζει τον σκοπό των αγωγών υπό το πρίσμα των πιθανών εννόμων συνεπειών των εκδοθησομένων αποφάσεων προκειμένου να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος ασυμβιβάστου μεταξύ των αποφάσεων που εκδίδονται σε δύο κράτη μέλη.

102. Τούτου λεχθέντος, ο εν λόγω ορισμός της ταυτότητας αντικειμένου πρέπει να προσαρμοστεί στους κανόνες που διέπουν την αναγνώριση. Συναφώς, παρατηρώ ότι η εκκρεμοδικία προϋποθέτει την παράλληλη άσκηση αγωγών ενώπιον δύο δικαστηρίων τα οποία ο κανονισμός 44/2001 ορίζει ως αρμόδια. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο όπου δύο ένδικες διαδικασίες διεξάγονται παράλληλα, είναι λογικό να αναζητούνται οι σκοποί των ταυτοχρόνως εκκρεμών αγωγών.

103. Στην περίπτωση που η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται διά της προβολής ενστάσεως δεδικασμένου, επιβάλλεται κατ' ουσίαν να εξακριβωθεί ότι τα αιτήματα που έχουν υποβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου του άλλου κράτους μέλους δεν συμπίπτουν με το ζήτημα που κρίθηκε προηγουμένως στο πρώτο κράτος μέλος.

[57] Απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 2017, Merck (C-231/16, EU:C:2017:771, σκέψεις 39 και 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Πάντως, πρέπει να τονιστεί ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα αιτήματα των αντιστοίχων εναγόντων, αποκλειομένων των αμυντικών ισχυρισμών που προβάλλει ένας εναγόμενος. Βλ. απόφαση της 8ης Μαΐου 2003, Gantner Electronic (C-111/01, EU:C:2003:257, σκέψη 32). Πιο πρόσφατα, το Δικαστήριο υπενθύμισε επίσης ότι η ανταγωγή δεν ταυτίζεται με απλό μέσο άμυνας. Βλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2022, Gemeinde Bodman-Ludwigshafen (C-256/21, EU:C:2022:786, σκέψη 38).

[58] Πρβλ. απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, Aannemingsbedrijf Aertssen και Aertssen Terrassements (C-523/14, EU:C:2015:722, σκέψη 45).

[59] Συναφώς, φρονώ ότι δεν είναι σχετικές οι αποφάσεις με τις οποίες το Δικαστήριο, αφού επανέλαβε τον ορισμό του αντικειμένου κατά την έννοια του άρθρου 27 του κανονισμού 44/2001, εξέτασε την ταυτότητα αντικειμένου υπό το πρίσμα των κανόνων περί εκκρεμοδικίας που προβλέπονται σε άλλα νομοθετήματα του δικαίου της Ένωσης. Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για την περίπτωση της αποφάσεως της 19ης Οκτωβρίου 2017, Merck (C-231/16, EU:C:2017:771), στην οποία το Δικαστήριο απεφάνθη σχετικά με την ταυτότητα μεταξύ αγωγών βάσει σημάτων της Ένωσης και εθνικών σημάτων υπό το πρίσμα των διατάξεων του άρθρου 109, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1).

[60] Απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 1994, Tatry (C-406/92, EU:C:1994:400, σκέψη 45). Πρβλ. αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου 2012, Folien Fischer και Fofitec (C-133/11, EU:C:2012:664, σκέψη 49), και της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Nipponka Insurance (C-452/12, EU:C:2013:858, σκέψη 42).

[61] Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2015, Aannemingsbedrijf Aertssen και Aertssen Terrassements (C-523/14, EU:C:2015:722, σκέψη 46).

[62] Απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2004, Mærsk Olie & Gas (C-39/02, EU:C:2004:615, σκέψη 35).

104. Κατά τη γνώμη μου, η υποχρέωση αυτή συνεπάγεται ότι πρέπει να διαπιστωθεί αν το αποτέλεσμα που ο ενάγων ελπίζει να επιτύχει με την άσκηση της νέας αγωγής συγκρούεται, έστω και δυνητικώς, με το περιεχόμενο της κρίσεως της αρχικής αποφάσεως.

105. Επομένως, στο πλαίσιο της παρεμπίπτουσας αναγνώρισης, ο έλεγχος της ταυτότητας του αντικειμένου πρέπει να περιλαμβάνει ενδελεχή σύγκριση μεταξύ, αφενός, των αιτημάτων που υποβλήθηκαν ενώπιον του δικαστηρίου του πρώτου κράτους μέλους και επιλύθηκαν από αυτό και, αφετέρου, του περιεχομένου και του σκοπού των αιτημάτων που υποβάλλονται κατά τη διάρκεια της δίκης που διεξάγεται στο δεύτερο κράτος μέλος.

106. Βάσει των ως άνω στοιχείων, φρονώ ότι, κατ' αρχήν, δεν υφίσταται ταυτότητα αντικειμένου μεταξύ των αγωγών που αφορούν τη λύση της συμβάσεως εργασίας και των αγωγών που αφορούν την εκτέλεση της συμβάσεως εργασίας. Πράγματι, η αμφισβήτηση σχετικά με τη λύση της συμβάσεως εργασίας και τις οικονομικές συνέπειές της, η οποία έχει επιλυθεί από δικαστήριο κράτους μέλους, δεν ασκεί επιρροή επί των αγωγών με τις οποίες ζητείται η καταβολή ποσών οφειλόμενων από την παροχή εργασίας βάσει της συμβάσεως αυτής.

107. Πάντως, αυτή η διαφορά αντικειμένου ουδόλως θίγει την υποχρέωση του δικαστηρίου του δευτέρου κράτους μέλους να λαμβάνει υπόψη, όταν αποφαίνεται επί της ουσίας της υποθέσεως, τις έννομες συνέπειες της αποφάσεως που έχει εκδοθεί στο πρώτο κράτος μέλος. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, το δικαστήριο που επιλαμβάνεται αγωγής περί καταβολής αποδοχών από την εκτέλεση της συμβάσεως εργασίας οφείλει να λάβει υπόψη τις ενδεχόμενες συνέπειες της αρχικής αποφάσεως επί των μισθολογικών αξιώσεων του ενάγοντος [63].

108. Κατόπιν όλων των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα, όπως αυτά αναδιατυπώθηκαν, ότι τα άρθρα 33 και 36 του κανονισμού 44/2001 έχουν την έννοια ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η επίκληση της αναγνωρίσεως μιας αποφάσεως εκδοθείσας σε κράτος μέλος γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους, οι αγωγές που ερείδονται στην ίδια σύμβαση εργασίας και αφορούν, οι μεν, μία εκ των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εκτέλεση της συμβάσεως εργασίας και, οι δε, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη λύση της συμβάσεως αυτής έχουν την ίδια αιτία, αλλά δεν έχουν το ίδιο αντικείμενο.

VI. Πρόταση

109. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία) ως εξής:

1) Τα άρθρα 33 και 36 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις,

   έχουν την έννοια ότι:

[63] Τούτο ισχύει στην περίπτωση που με την αρχική απόφαση προσδιορίζεται, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους προελεύσεως, η ημερομηνία λύσεως της συμβάσεως εργασίας, η οποία ενδέχεται να ασκεί επιρροή για τον καθορισμό της χρονικής περιόδου μέχρι τη λήξη της οποίας οφείλονται αποδοχές.

η αναγνώριση δικαστικής αποφάσεως εκδοθείσας σε κράτος μέλος του οποίου η νομοθεσία προβλέπει κανόνα σωρεύσεως των αιτημάτων που απαγορεύει την άσκηση νέας αγωγής μεταξύ των ίδιων διαδίκων για αξιώσεις που θα μπορούσαν να έχουν προβληθεί στην αρχική δίκη δεν αντιτίθεται, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται επίκληση της αναγνωρίσεως προβλέπει παρόμοια υποχρέωση σωρεύσεως των αιτημάτων, στο να αποφανθεί το δικαστήριο του δευτέρου αυτού κράτους επί των αξιώσεων αυτών.

2) Τα άρθρα 33 και 36 του κανονισμού 44/2001

έχουν την έννοια ότι:

σε περίπτωση κατά την οποία η επίκληση της αναγνωρίσεως μιας αποφάσεως εκδοθείσας σε κράτος μέλος γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους, οι αγωγές που ερείδονται στην ίδια σύμβαση εργασίας και αφορούν, οι μεν, μία εκ των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εκτέλεση της συμβάσεως εργασίας και, οι δε, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη λύση της συμβάσεως αυτής έχουν την ίδια αιτία, αλλά δεν έχουν το ίδιο αντικείμενο.